

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/127/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517200491
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1517200491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváariovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: C. A. C., nar. XX.XX.XXXX a H. Z. C., nar. XX.XX.XXXX, štátne občianstvo Slovenskej republiky, Izraelského štátu a Spojených štátov amerických, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: matka - S. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX N., štátne občianstvo Slovenskej republiky a Izraelského štátu, zastúpená NIKU & partners, s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Prokopa Veľkého 51, 811 04 Bratislava, IČO: 36 866 008, a otec - M. N. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XX, apartment XXXX, H. V., Izraelský štát, štátne občianstvo Spojených štátov amerických a Izraelského štátu, zastúpený JUDr. Ivanou Zmekovou, PhD., advokátkou so sídlom Zámocká 18, 811 01 Bratislava, IČO: 42 254 396, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava V, so sídlom Prokofievova 4, 851 01 Bratislava, v konaní o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoде, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, zo dňa 25.01.2022, č.k. 20P/18/2017-2610, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku I. a vo výroku IV. p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 25.01.2022, č.k. 20P/18/2017-2610, vo výroku I otca oprávnil stretávať sa s maloletým C. A. C., nar. XX.XX.XXXX a maloletým H. Z. C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvoде každý utorok a štvrtok od 19.00 hod. do 19.30 hod. a nedeľu od 18.30 hod. do 19.30 hod. formou kontaktovania sa cez internetovú komunikáciu Skype. Vo výroku II uložil matke povinnosť maloleté deti a súčasne technicko-komunikačné zariadenie s nainštalovanou službou Skype určenou na kontakt maloletých detí s otcom riadne pripraviť za účelom komunikácie s otcom, zabezpečiť prítomnosť maloletých detí pri zariadení a umožniť im komunikovať s otcom bez jej prítomnosti. Vo výroku III zamietol návrh matky na neupravenie styku otca s maloletými deťmi. Vo výroku IV návrh otca na úpravu jeho styku s maloletými deťmi vo zvyšku zamietol. Vo výroku V rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil čl. 4 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), čl. 3, čl. 5, § 23 ods. 2, § 24 ods. 4, 5, § 25 ods. 1, 2, § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), čl. 32 ods. 1, 4 Listiny základných práv a slobôd, čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, čl. 3, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky. Z obsahu spisu a priebehu konania zistil, že otec dňa 24.10.2019 bez súhlasu matky premiestnil maloleté deti do cudziny (USA), kde ich zadržoval, následne matka podala dňa 05.11.2019 návrh na príslušný súd - Oblastný súd USA pre severnú oblasť štátu

Illinois na nariadenie návratu maloletých detí na územie Slovenskej republiky, ktorý súd rozhodnutím zo dňa 21.07.2020, prípad č. 19 C7298 nariadil návrat maloletých detí na územie Slovenskej republiky. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že dňa 29.7.2020 sa na územie Slovenskej republiky vrátila len matka s maloletými deťmi a otec doposiaľ na Slovensko neprišiel a nie je daný predpoklad, vzhľadom na jeho vyjadrenie, že by na Slovensko v blízkej budúcnosti prišiel. Uviedol, že otec v priebehu konania doložil do spisu znalecký posudok č. 63/2019 vyhotovený PhDr. Martou Halašovou, PhD., znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia, ako aj odborné vyjadrenie č. 14/2019 vyhotovené PhDr. Alenou Kopányiovou, PhD., znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a Poradenská psychológia. Na tieto dôkazy však nemohol prihliadnuť, pretože boli vyhotovené pred neoprávneným premiestnením maloletých detí do USA, pričom daný čin otca a následné udalosti v USA (súdom upravené stretávanie a starostlivosť rodičov o maloleté deti) mali podstatný vplyv na psychiku maloletých detí. Vyhodnotil potrebu ustanovenia znalca nového znalca z odboru psychológia ovládajúceho odbornú terminológiu z požadovanej oblasti v anglickom jazyku alebo použitie znaleckého posudku vyhotoveného v konaní v USA, v rámci ktorého odborné skúmanie podstúpili obidvaja rodičia, matka priamo v USA. Aplikovaním princípu proporcionality si zvolil druhú z uvedených možností, ktorá sa mu javila ako najoptimálnejšia, najhospodárnejšia a najspravodlivejšia vo vzťahu k obidvom rodičom aj maloletým deťom. Mal pritom za preukázané, že v USA bol ustanovený znalec Sol R. Rappaport, Ph.D., ABPP z odboru psychológia, ktorý vyhotovil podrobný znalecký posudok skúmajúci okrem iného aj otázky súvisiace s predmetom tohto konania, ktorého závery boli relevantné pre rozhodnutie amerického súdu v návratovom konaní. Vzhľadom na to, že otec od roku 2020 nebol v osobnom kontakte s maloletými deťmi a na Slovensko v tomto období a ani doposiaľ neprišiel, použil obsah tých častí znaleckého posudku, ktoré sú rovnako prospešné pre maloleté deti aj rodičov a sú aplikovateľné na skutkový stav v čase jeho rozhodovania, keď sa otec nezdržiava na území Slovenskej republiky a nemožno ani predpokladať termín, keď by sa sem mohol dostaviť. Z vykonaného dokazovania a vyjadrení rodičov zistil, že obidvom rodičom záleží na maloletých deťoch a otec prejavuje záujem podieľať sa na ich výchove v čo najširšom rozsahu. Rešpektujúc právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom, prihliadal na ich citové väzby k rodičom, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, dobu, počas ktorej sa každý z rodičov podieľal na starostlivosti o maloleté deti a v akom režime, ako aj na schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloleté deti s druhým rodičom. Pri skúmaní dôvodnosti návrhu rešpektoval aj právo maloletých detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Zo záverov znalca Dr. Rappaporta zistil, že tomuto z výsledkov znaleckého dokazovania nevyplývala psychická porucha matky, ktorá v čase vyšetrenia aj vzhľadom na prežívanú situáciu pociťovala stres, keď mu testy neposkytli jasný dôkaz o tom, že by trpela depresiou a naznačili, že trpí istou mierou úzkosti a posttraumatickou stresovou poruchou, pričom vzhľadom na záznamy od predchádzajúceho terapeuta matky nemal obavy, že by táto mala významnejšie psychické ťažkosti, ktoré by mohli negatívne vplyvať na jej schopnosť postarať sa o maloleté deti. Z predmetného znaleckého posudku je tiež zrejmé, že u otca znalec nenašiel ani naznačené psychické poruchy, stres a paranoja u neho neboli veľmi zvýšené, avšak otec nikomu a ničomu nedôveruje, dlhšiu dobu u neho trvajú perzekučné bludy (zo situácie počas konania pred americkým súdom mu tiež vyplynulo, že pokiaľ mali rodičia presne nastavené pravidlá, otec mal rovnako prístup k maloletým deťom ako matka, ani jeden z rodičov sa nevyjadroval o súdoch, maloleté deti prospievali, pričom za problematický považoval najmä vzájomný negatívny postoj rodičov, a to na jednej strane matkin pochopiteľný strach, že otec maloleté deti opäť unesie, a na druhej strane otcovu obavu, že nebude mať priestor byť s maloletými deťmi). Súd prvej inštancie právo styku rodiča, ktorý nežije so svojimi maloletými deťmi, posudzoval v danom prípade individuálne, a to predovšetkým z pohľadu záujmu maloletých detí, ktorý je pri rozhodovaní súdu v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti prioritný. Pri zistení skutočného stavu v čase rozhodovania, že otec sa na Slovensku nezdržiava a sám neuvádza kedy a za akých podmienok je schopný na Slovensko pricestovať, resp. akým spôsobom a kedy v budúcnosti chce realizovať osobný styk s maloletými deťmi, pri zohľadnení potreby zabezpečenia udržiavania a budovania citového puta maloletých detí s obidvoma rodičmi, za jediný spôsob zabezpečenia kontaktu maloletých detí s otcom ustálil jeho úpravu práve komunikáciu elektronickými prostriedkami. Z výpovede svedkyne - psychologičky Mgr. Palenčárovej, ktorej terapie maloleté deti navštevujú, resp. navštevovali do odvolania súhlasu otca s nimi, mal za preukázané, že maloleté deti si videohovory s otcom (aj aktuálne realizované) užívajú, maloletý C. je za rozhovory s otcom vďačný, otec počas nich veľa rozpráva a číta im pútavé príbehy, ktoré sám napísal, pričom maloletým deťom aktuálne nastavenie videohovorov postačuje, sú spokojné a veselé, užívajú si čas strávený s každým z rodičov, avšak majú ťažkosti s konfliktami rodičov (maloletého C. A. trápi

rozprávanie otca o tom, ako ho chce matka dostať do väzenia). Konštatoval, že otec sa minimálne od 24.10.2019 nezdržiava na území Slovenskej republiky a podľa vyjadrenia prokuratúry je voči nemu vydaný medzinárodný zatýkací rozkaz, ktorý je zrejme dôvodom, pre ktorý otec doposiaľ na Slovensko nepricestoval. Vzhľadom na všetky vykonané dôkazy, vrátane vyjadrení maloletých detí na terapii u psychologičky, nateraz upravil rozsah styku otca s maloletými deťmi formou kontaktu cez internetovú komunikáciu Skype v rozsahu každý kalendárny týždeň v utorok a štvrtok od 19.00 hod. do 19.30 hod. a v nedeľu od 18.30 hod. do 19.30 hod.. S argumentáciou matky o nemožnosti úpravy komunikácie v nedeľu iba z dôvodu prípravy maloletého C. A. do školy sa nestotožnil. Matke uložil povinnosť pripraviť na kontakt maloleté deti aj technicko-komunikačné zariadenie s nainštalovanou službou Skype a zabezpečiť prítomnosť maloletých detí pri zariadení. Ako dôvodný tiež vyhodnotil návrh otca na realizovanie styku bez prítomnosti matky, keď táto svoju prítomnosť pri videohovoroch nepoprela, hoci ju odôvodnila len pomocou maloletým deťom. Vychádzal pritom z preukázanej skutočnosti, že matka si otcove telefonické rozhovory vrátane príbehov nahráva a prepisuje ich cez osobitný PC program. Zdôraznil, že úlohou matky bude zabezpečiť maloleté deti tak, aby mali na určený čas videohovorov všetko pripravené a nepotrebovali jej sekundovanie. Takto upravený bežný styk nateraz považoval za najprospešnejší pre maloleté deti. Vo zvyšku návrhy rodičov na ostatnú úpravu styku zamietol. Otcov návrh na osobné stretávanie sa s maloletými deťmi zamietol primárne z dôvodu, že otec sa v súčasnosti na Slovensku dlhodobo nezdržiava a nie je daný ani len predpoklad jeho príchodu na Slovensko. Vykonanie dôkazov matkou preloženými prepismi rozhovorov a príbehov otca nepripustil, keďže ich autentickosť nebola preukázaná. Z tohto dôvodu nemohol vychádzať ani z vyjadrenia psychologičky k obsahu príbehov otca, ktoré táto mala k dispozícii od matky, a do úvahy vzal len jej vyjadrenia týkajúce sa toho, čo jej rozprávali samotné maloleté deti. Otcov navrhované doplnenie dokazovania vyžiadanim prepisu výpovede matky a jej právnej zástupkyne zo spisu vedeného v návratovom konaní v USA neuskutočnil z dôvodu, že termín príchodu otca na Slovensko nie je známy a pre účely konania o úpravu styku by to bolo nevhodné. Rovnako nepripustil otcov navrhované vyžiadanie znaleckého posudku znalca Dr. Favara z USA, ktorý posudok predkladal do návratového konania samotný otec, a to z dôvodu, že zistenia o záujme maloletých detí na kontakte s obidvomi rodičmi vyplynuli už zo znaleckého posudku znalca Rappaporta. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP a § 396 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Proti tomuto rozhodnutiu v časti výrokov I. a IV. podal v zákonnej lehote prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne odvolanie otec, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že upraví jeho styk s maloletými deťmi na diaľku každý utorok, stredu a štvrtok v čase od 19.00 do 19.30 hod. a každú sobotu a nedeľu v čase od 18.30 hod. do 19.30 hod. formou kontaktovania sa cez internetovú komunikáciu Skype, a aby upravil aj jeho osobný styk s maloletými deťmi každý páry týždeň v kalendárnom roku od stredy od 16.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. a počas školských prázdnin každý nepárny kalendárny rok počas jarných školských prázdnin od piatka pred jarnými školskými prázdninami od 15.00 hod. do nedele nasledujúcej po skončení jarných školských prázdnin do 18.00 hod., každý páry kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov od Veľkonočného piatka od 16.00 hod. do utorka po Veľkonočnom pondelku do 16.00 hod., každý kalendárny rok počas letných školských prázdnin od 01.07. od 10.00 hod. do 16.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 16.08. do 18.00 hod., každý nepárny kalendárny rok od 30.12. od 16.00 hod. do 06.01. do 16.00 hod nasledujúceho párneho kalendárneho roka a každý páry kalendárny rok od 22.12. od 09.00 hod. do 30.12. do 16.00 hod. Súdu prvej inštancie vytkol, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Napadnutý rozsudok súdu považoval za nesprávny, v rozpore so záujmom maloletých detí a nevychádzajúci zo skutočného stavu veci, ktorý súd prvej inštancie nezistil správne a úplne. Namietal, že súd prvej inštancie po vrátení veci na ďalšie konanie rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.11.2019, č.k. 11CoP/241/2019-1726, nenariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia v súlade so záväzným záverom odvolacieho súdu tak, aby ním upravený styk zodpovedal najlepšiemu záujmu maloletých detí a ich právu na rovnocenný styk s obidvomi rodičmi. Procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý sa rozhodol použiť znalecký posudok znalca Rappaporta vypracovaný v USA, odvolávajúci sa na test proporcionality, nepokladal za správny a súladný so zákonom, jeho

rodičovskými právami a právami a záujmom maloletých detí. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto smere označil za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Mal za to, že princíp hospodárnosti nemôže byť povyšovaný nad princíp zohľadnenia najlepšieho záujmu maloletých detí, a to najmä keď pomery maloletých detí boli upravené aspoň dočasne neodkladným opatrením (uznesenie Okresného súdu Bratislava V zo dňa 05.03.2021, č.k. 68P/35/2021-88, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 12.05.2021, č.k. 20CoP/48/2021-133), ktorá úprava bola totožná s rozhodnutím súdu prvej inštancie vo veci samej, a teda napadnutým rozhodnutím sa situácia na strane maloletých detí a otca vôbec nezmenila. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku je podľa jeho mienky zrejmé, že súd prvej inštancie bez akéhokoľvek zdôvodnenia ani nezisťoval, či sa v zozname znalcov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nachádza znalec z odboru psychológia ovládajúci angličtinu vrátane odbornej terminológie (čo ani nie je zákonnou požiadavkou), ktorého ustanovenie zvažoval. Bol toho názoru, že daný postup súdu prvej inštancie je neodôvodnený a v rozpore so zákonom. Súdu prvej inštancie vytkol, že vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného v USA znalcom Rappaportom, ktorý mal skúmať aj otázky súvisiace s predmetom tohto konania, hoci tieto otázky v odôvodnení napadnutého rozsudku nešpecifikoval. Daný znalecký posudok a v ňom vyslovené závery nepovažoval za relevantné pre toto konanie, keďže bol vyhotovený pre účely návratového konania, a teda predmet posudku a znalcovi položené otázky boli zamerané na iné skutočnosti ako na tie, ktoré sú relevantné a rozhodujúce pre predmetné konanie, pričom tento znalecký posudok bol vyhotovený v čase, keď sa maloleté deti zdržiavali v USA a mali rovnocenný kontakt s obidvomi rodičmi, a neodráža psychický stav maloletých detí po ich návrate na Slovensko a opätovnom odlúčení od neho. Namietal, že súd prvej inštancie si z predmetného znaleckého posudku vybral len časti zapadajúce do kontextu napadnutého rozhodnutia a nijakým spôsobom nezohľadnil ním namietané zásadné skutočnosti vo vzťahu k znaleckému posudku prezentované ešte počas návratového konania v USA. Podotkol, že aj príslušný súd v USA prikladal danému znaleckému posudku len malú váhu. Nebolo mu zrejmé, z akých dôvodov súd prvej inštancie nevychádzal v prvom rade z vlastných zistení a z vykonaných dôkazov a prečo tieto nedoplnil v potrebnej miere, ale zohľadnil závery vyslovené súdom iného štátu (USA), v inom čase a v inom konaní, ktorý postup označil za nesprávny a v rozpore so zákonom. Mal za to, že znalecký posudok znalca Rappaporta nie je postačujúci na náležité zistenie skutočného stavu veci, ktorý bolo možné zistiť doplnením dokazovania znaleckým posudkom z odboru psychológia zameraným na zistenie formy a rozsahu jeho styku s maloletými deťmi tak, aby tento zodpovedal najlepšiemu záujmu maloletých detí a ich právu na rovnocenný styk s obidvomi rodičmi. Poukázal tiež na skutočnosť, že súd prvej inštancie pri úprave jeho styku s maloletými deťmi vo výrazne obmedzenom rozsahu nezohľadnil niektoré zásadné závery znalca Rappaporta, a to záver, že ani jeden z rodičov neohrozuje maloleté deti, že maloleté deti sa mu neodcudzili ani po manipulácii matky, nebránia sa stretávaniu s ním a užívajú si čas strávený s každým z rodičov, že matka zbytočne obmedzovala jeho styk s maloletými deťmi a že maloleté deti by s ním mohli tráviť viac času tak, aby sa mohol zapojiť do ich výchovy, pokiaľ by ich matka niekoľkokrát do roka priviedla do USA. Súdu prvej inštancie vytkol, že porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces okrem iného aj nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie na viacerých miestach uvádza, že na základe vykonaného dokazovania dospel k určitým skutkovým zisteniam, avšak nie je zrejmé, ako tieto zistenia a výsledky dokazovania vyhodnotil a na základe ktorých dôkazov a z nich zistených skutočností rozhodol, z ktorých dôvodov je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, keď neposkytuje odpovede na základné otázky týkajúce sa predmetu konania. Namietal tiež nevykonanie ním navrhovaných dôkazov (prepis výpovede matky a jej právnej zástupkyne na súde v USA, znalecký posudok Dr. Favara), a to bez bližšieho ozrejmienia. Podotkol, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nespomenul jeho snahu o dohodu s matkou ani skutočnosť, že matka na jeho návrh dohody nereagovala, pričom jej jediným argumentom po návrate z USA bola jeho neprítomnosť na území Slovenskej republiky, hoci táto okolnosť nie je trvalá. Bol toho názoru, že určená úprava styku na diaľku je v rozpore nielen so závermi odvolacieho súdu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenie, ale tiež s tvrdeniami a závermi súdu prvej inštancie, že obidvom rodičom záleží na maloletých deťoch, na právo detí na starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny styk s obidvomi rodičmi. Mal za to, že rozhodnutie o výrazne obmedzenom styku na diaľku v trvaní 2 hodín v priebehu 7 kalendárnych dní je v rozpore so záujmom maloletých detí a ich právami, ako aj jeho právami. Poukázal na to, že súd prvej inštancie úplne prehliada správanie matky a jej postoj k nemu, ako aj jej snahu vylúčiť ho zo života maloletých detí. Za relevantnú skutočnosť vo vzťahu k určeniu obmedzeného styku na diaľku nepovažoval ani to, že sa nachádza mimo územia Slovenskej republiky, keď práve táto okolnosť odôvodňuje potrebu čo najširšej úpravy jeho styku s maloletými deťmi na diaľku až do času, kým sa nebudú môcť stretávať osobne. Vyjadril sa, že na území Slovenskej republiky sa nezdržiava z dôvodu

nezákonne vydaného medzinárodného zatýkacieho rozkazu, proti ktorému je podaná ústavná sťažnosť. Zdôraznil, že matka mu neumožňuje styk na diaľku nad rámec súdneho rozhodnutia, hoci maloleté deti sa opakovane počas ich hovorov dožadujú dlhšieho a častejšieho kontaktu. Podotkol, že aj keď tvrdenia matky a psychologičky Mgr. Palenčárovej o obsahu jeho hovorov s maloletými deťmi neboli preukázané, súd prvej inštancie bol nimi značne ovplyvnený. Bol toho názoru, že zároveň neexistoval žiadny dôvod na to, aby nebol upravený aj jeho osobný styk s maloletými deťmi, keďže v priebehu konania bol preukázaný ich dobrý vzťah, ako aj skutočnosť, že maloleté deti ho potrebujú. Považoval za nevyhnutné v súlade s najlepším záujmom maloletých detí, aby sa ich osobný styk začal realizovať ihneď po jeho príchode na územie Slovenskej republiky (očakáva a verí, že to bude možné v čo najskoršom období) a do tohto času sa bude realizovať styk na diaľku.

4. Okresná prokuratúra Bratislava V vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Odvolanie otca považovala za nedôvodné, a to s poukazom na vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami otca prednesenými počas konania. Bola toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol náležite zistený vykonaným dokazovaním, pričom súd prvej inštancie následne vec aj správne právne posúdil. Mala za to, že súdom prvej inštancie určený styk umožňuje otcovi pravidelný kontakt s maloletými deťmi v primeranom rozsahu za účelom zachovania ich citových väzieb a zároveň je v tomto rozsahu aj realizovateľný. Pokiaľ však ide možnosť otca podieľať sa na výchove detí, domnievala sa, že sústavný a bezprostredný výchovný vplyv otca na maloleté deti nezabezpečí ani úprava styku v otcom navrhovanom rozsahu. Súdom prvej inštancie určený styk na diaľku podľa jej mienky zohľadňuje skutočnosť, že maloleté deti sú školopovinné, musia sa každodenne pripravovať na školskú dochádzku, navštevujú rôzne krúžky a podstupujú individuálnu psychoterapiu, pričom matka musí maloleté deti na elektronickú formu komunikácie pripraviť a zabezpečiť ju bez jej prítomnosti a ďalšej intervencie. Vyjadrila sa, že rozsudok súdu prvej inštancie zohľadňuje individuálne potreby maloletých detí, ich vývinové potreby, zdravotný stav, ako aj voľno časové aktivity, pričom maloleté deti môžu v prípade záujmu otca kedykoľvek takouto formou kontaktovať aj nad rámec určeného styku, v čom im matka v dnešnej dobe elektronickej komunikácie nedokáže zabrániť. Námietku otca spočívajúcu v nevykonaní ním navrhovaného znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia považovala za nedôvodnú. Uviedla, že od zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu došlo k podstatnej zmene pomerov, pričom nariadenie znaleckého dokazovania aktuálne presahuje potreby tohto konania a viedlo by k jeho ďalšiemu neúmernému predlžovaniu. Závery znaleckého dokazovania vykonaného znalcom Rappaportom v konaní pred americkým súdom pokladala za postačujúce na účely rozhodnutia o úprave výlučne elektronickeho styku. Osobný styk je v tomto štádiu, resp. pri zohľadnení súčasnej situácie podľa jej názoru nedôvodné upravovať, keďže otec aktuálne sa na území Slovenskej republiky nenachádza a jeho osobný styk s maloletými deťmi je objektívne nemožné realizovať. Podotkla, že medzinárodný zatýkací rozkaz vydaný na otca je stále v platnosti. Hoci v prípade otca ide iba o dočasnú neprítomnosť, táto môže trvať aj niekoľko rokov, a preto pokladala za dôvodné upraviť osobný styk otca s maloletými deťmi až po jeho návrate na územie Slovenskej republiky a v takomto konaní následne aj vykonať dokazovanie zamerané na vyhodnotenie vzťahových väzieb v rodine, vplyvu správania sa a výchovy každého z rodičov na maloleté deti, kvality ich rodičovských kompetencií a ich psychického stavu v súlade s najlepším záujmom maloletých detí.

5. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Bratislava V uviedol, že v prípade, keď nie je možný osobný kontakt rodiča s maloletými deťmi, je potrebné vytvoriť čo najširší priestor na styk na diaľku, a to jednak za účelom zachovania a ďalšieho rozvíjania väzieb medzi rodičom a maloletými deťmi, ako aj za účelom aspoň čiastočnej realizácie práv maloletých detí a rodičovských práv, čo v danom prípade nebolo súdom prvej inštancie rešpektované. Zdôraznil, že sa pokúšal s matkou dohodnúť na tom, aby mohol s maloletými deťmi telefonovať viac, kedykoľvek to budú chcieť, avšak neúspešne. Uviedol, že maloletým deťom dal opakovane mobilný telefón, ktorého prostredníctvom by sa s ním mohli kontaktovať priamo, avšak matka im tieto telefóny neponechala. Tvrdil, že maloleté deti nemajú zo strany matky dovolené s ním telefonovať mimo rámca stanoveného súdnym rozhodnutím. Zotrval tiež na svojej námietke týkajúcej sa nevykonania znaleckého dokazovania.

6. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 CMP, keď nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, 385 ods.

1, § 219 ods. 1 CSP, s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, dospejúc k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7. Odvolací súd konštatuje, že Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 19.02.2019, č.k. 20P/18/2017-1374 vo výroku I rozviedol manželstvo účastníkov S. C., rod. J., nar. XX.XX.XXXX a M. N. C., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX v C. C., Izraelský štát, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky - osobitná matrika Bratislava vo zväzku OM/XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX. Vo výroku II. zveril maloleté deti C. A. C., nar. XX.XX.XXXX a H. Z. C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky. Vo výroku III. určil, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obidvaja rodičia. Vo výroku IV. otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého C. A. v sume 400 eur mesačne a na maloletého H. Z. v sume 350 eur mesačne vždy do 15. dňa v každom kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Vo výroku V. otca oprávnil stykať sa s obidvomi maloletými deťmi každý párny týždeň od piatka od 16.00 hod. do nasledujúceho pondelka do 08.00 hod. a každý nepárny týždeň od štvrtka od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 08.00 hod. s tým, že si maloleté deti prevezme v predškolskom alebo školskom zariadení, ktoré deti navštevujú a po ukončení styku ich na rovnakom mieste odovzdá, a v prípade neprítomnosti detí v tomto zariadení bude miestom prevzatia a odovzdania bydlisko matky. Vo výroku VI. otcovi zakázal vycestovať s obidvomi maloletými deťmi mimo územia Slovenskej republiky bez súhlasu matky a prítomnosti matky alebo bez rozhodnutia súdu, ktorým by otcovi udelil súhlas na vycestovanie s maloletými deťmi mimo územia Slovenskej republiky. Vo výroku VII. zastavil konanie v časti určenia zročného výživného za obdobie od podania návrhu do rozhodnutia vo veci samej. Vo výroku VIII. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

8. Krajský súd v Bratislave, rozsudkom zo dňa 12.11.2019, č.k. 11CoP/241/2019-1726, zmenil citovaný rozsudok vo výroku VI. o zákaze vycestovania otca s maloletými deťmi tak, že otcovi zakázal vycestovať s maloletými deťmi: C. A. C., nar. XX.XX.XXXX a H. Z. C., nar. XX.XX.XXXX mimo územia Slovenskej republiky bez písomného súhlasu matky alebo bez rozhodnutia súdu o nahradení súhlasu matky s vycestovaním s maloletými deťmi mimo územia Slovenskej republiky; vo zvyšnej napadnutej časti vo výroku I., II., III. a IV. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vo výroku V. o úprave styku otca s maloletými deťmi rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zrušenie daného rozsudku v časti výroku V o úprave styku otca s maloletými deťmi odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nedostatočne vykonal dokazovanie, keď napriek zisteniu, že maloleté deti v dôsledku vážneho rodičovského konfliktu podstupujú psychologickú intervenciu, rozhodol o úprave styku otca s maloletými deťmi bez vykonania navrhovaného znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, zameraného na zistenie formy a rozsahu styku otca s maloletými deťmi tak, aby zodpovedal ich najlepšiemu záujmu a právu na rovnocenný styk s obidvomi rodičmi. Aj s poukazom na konanie otca, ktorý dňa 24.10.2019 premiestnil maloleté deti bez súhlasu matky do cudziny, ktorá okolnosť môže mať vplyv na prežívanie maloletých detí a ich psychický stav, mal za to, že bude v záujme maloletých detí o styku otca s nimi rozhodnúť až po doplnení dokazovania naznačeným smerom.

9. Následne súd prvej inštancie v prejednávanej veci opätovne rozhodol rozsudkom zo dňa 25.01.2022, č.k. 20P/18/2017-2610, ktorý bol v časti výrokov I. a IV. napadnutý odvolaním otca. Súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní v tomto smere neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti.

10. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletými deťmi postupoval správne, keď na základe vykonaného dokazovania náležite zistil skutočný stav veci v čase svojho rozhodovania v súlade s § 35 CMP v spojení s § 217 ods. 1 CSP, v nadväznosti na ktorý dospel k správnejmu záveru o potrebe úpravy styku otca s maloletými deťmi prostredníctvom internetovej komunikácie Skype v určenom rozsahu, ako aj o nesplnení podmienok na úpravu styku vo forme osobných stretnutí otca s maloletými deťmi, keďže otec sa dlhodobo nezdržiava na území Slovenskej republiky a za aktuálnej situácie (je na neho vydaný medzinárodný zatýkací rozkaz) sem ani neplánuje prísť. Správne súd prvej inštancie vychádzal predovšetkým z najlepšieho záujmu maloletých detí, rešpektujúc ich právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom, právo na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Vzhľadom na preukázanú skutkovú situáciu, ktorej zmenu otec v odvolacom konaní neuvádzal

(§ 63 CMP), považuje odvolací súd určený styk otca s maloletými deťmi prostredníctvom informačných technológií v určenom rozsahu za primeraný a dostatočne zabezpečujúci zachovanie vzájomných citových väzieb medzi otcom a maloletými deťmi do času, kým nebudú opätovne možné ich osobné stretnutia, a zároveň zohľadňujúci školské povinnosti maloletých detí a ich mimoškolské aktivity tak, aby neboli nadmieru obmedzované vo svojom dennom režime. Odvolací súd sa zhodol so súdom prvej inštancie v závere, že styk otca s maloletými deťmi v rozsahu určenom napadnutým rozhodnutím je v záujme maloletých detí a vzhľadom na zistený skutočný stav, pri rešpektovaní rozhodnutia otca zatiaľ necestovať na Slovensko za účelom realizovania osobného styku s maloletými deťmi, aj jediným možným riešením. Uvedená skutková okolnosť, aj vzhľadom na tvrdenie otca, že sám nevie predpokladať svoju prítomnosť na Slovensku, neumožňuje súdu vykonať potrebné dokazovanie pre prijatie rozhodnutia o úprave osobného styku otca s maloletými deťmi tak, aby toto bolo v súlade s § 35 CMP, keď rozhodnutie nemôže reflektovať na stav, ktorý nastane, pravdepodobne, niekedy v budúcnosti. Dôvody pre ktoré nebolo možné posudzovať a vyhodnocovať inú alternatívu styku otca s maloletými deťmi, sú na strane otca.

11. Pokiaľ ide o jednotlivé odvolacie námietky otca, tieto nemali vplyv na správnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom otca, že súd prvej inštancie nenariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia zameraného na zistenie formy a rozsahu styku otca s maloletými deťmi porušil záväzný záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.11.2019, č.k. 11CoP/241/2019-1726 v súvislosti so zrušením rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 19.02.2019, č.k. 20P/18/2017-1374 v časti výroku V. o úprave styku otca s maloletými deťmi a vrátením veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa názoru odvolacieho súdu v tomto smere nedošlo zo strany súdu prvej inštancie k pochybeniu, a to vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov účastníkov, keďže Krajský súd v Bratislave sa v citovanom rozhodnutí zaoberal úpravou styku otca s maloletými deťmi formou osobných stretnutí, vychádzajúc z predpokladu, že takáto forma styku je objektívne realizovateľná, kým v čase opätovného rozhodovania súdu prvej inštancie o úprave styku otca s maloletými deťmi sa ich osobné stretnutia nemohli uskutočňovať v dôsledku dlhodobej neprítomnosti otca na území Slovenskej republiky. S poukazom na aktuálnu situáciu, keď možno realizovať styk otca s maloletými deťmi výlučne na diaľku prostredníctvom informačných technológií, ktorá forma styku sa môže s prihliadnutím na denný režim maloletých detí realizovať iba v časovo obmedzenom rozsahu, a teda možnosť výchovného pôsobenia otca na maloleté deti sa v porovnaní s osobným stykom výrazne zužuje, ani podľa názoru odvolacieho súdu nebolo v danom prípade nevyhnutné nariaďovať znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, ktorého vykonanie by bolo pre neprítomnosť otca na území Slovenskej republiky navyše aj problematické. V prípade zmeny pomerov v podobe príchodu otca na územie Slovenskej republiky a nemožnosti dohody s matkou otcovi nič nebráni v tom, aby podal na príslušný súd návrh na úpravu osobného styku s maloletými deťmi, v rámci ktorého konania súd môže vyhodnotiť aj potrebu vykonania znaleckého dokazovania. Vo vzťahu k námietkam otca týkajúcich sa súdom prvej inštancie zohľadneného znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru psychológia Solom R. Rappaportom, Ph.D., ABPP, ktorý bol ustanovený príslušným súdom USA v rámci návratového konania, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie pri úprave styku otca s maloletými deťmi na diaľku prihliadol na daný znalecký posudok iba v obmedzenom rozsahu, pokiaľ ide o zistenia týkajúce sa psychického stavu rodičov, ktorí podľa znalca Rappaporta netrpia psychickými poruchami negatívne ovplyvňujúcimi ich starostlivosť o maloleté deti, pričom otec tieto závery znalca vo svojom odvolaní ani nenamietal. Súd prvej inštancie zároveň daný znalecký posudok hodnotil v kontexte ostatných vykonaných dôkazov, pričom samotný otec vyhlásil, že sa z dôvodu vydaného (podľa názoru otca nezákonne) medzinárodného zatýkacieho rozkazu aktuálne nemôže dostať na územie Slovenskej republiky, a teda zistený skutočný stav veci v čase rozhodovania súdu prvej inštancie neodôvodňoval úpravu styku otca s maloletými deťmi vo forme osobného kontaktu. Vzhľadom na náležité zistenie skutočného stavu veci súdom prvej inštancie na základe ním vykonaných dôkazov odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj odvolaciu námietku otca týkajúcu sa nevykonania ním navrhnutých dôkazov (prepis výpovede matky a jej právnej zástupkyne na súde v USA, znalecký posudok Dr. Favara), keďže ich vykonanie vyhodnotil rovnako ako nadbytočné. V súvislosti s otcom vytýkaným rozsahom styku určeným súdom prvej inštancie odvolací súd zdôrazňuje, že napadnutý rozsudok umožňuje otcovi styk s maloletými deťmi na diaľku trikrát do týždňa, t.j. takmer každý druhý deň, pričom bolo zo strany súdu prvej inštancie správne pomerované právo otca na styk s maloletými deťmi s optimálnou mierou zásahu do denného režimu maloletých detí, vzhľadom na ich školské, mimoškolské a záujmové aktivity, vrátane ich prípravy na školské vyučovanie. Nedôvodná je námietka otca o úprave kontaktov (videohovorov) v konečnom rozhodnutí v rovnakom rozsahu ako boli nariadené neodkladným

opatrením počas prebiehajúceho konania, keď zo zisteného skutočného stavu v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie neboli preukázané podmienky na iný rozsah alebo spôsob úpravy styku otca s maloletými deťmi. Pokiaľ otec súdu prvej inštancie vytykal nezohľadnenie správania sa matky a jej zásahov do jeho hovorov s maloletými deťmi, z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je naopak celkom zrejmé, že súd prvej inštancie práve s poukazom na otcom namietanú prítomnosť matky pri videohovoroch tejto uložil povinnosť umožniť maloletým deťom komunikovať s otcom bez jej prítomnosti. Odvolací súd sa taktiež nestotožnil s názorom otca, že súd prvej inštancie bol značne ovplyvnený nepreukázanými tvrdeniami matky a psychologičky Mgr. Palenčárovej o obsahu jeho hovorov s maloletými deťmi, keďže tento vykonanie dôkazov matkou preloženými prepismi rozhovorov a príbehov otca nepripustil a vo vzťahu k vyjadreniu psychologičky Mgr. Palenčárovej v rámci jej výsluchu vzal do úvahy len jej tvrdenia týkajúce sa skutočností (aj o obsahu hovorov maloletých detí s otcom), ktoré jej uviedli samotné maloleté deti.

12. V súvislosti s otcom namietanou nepreskúmateľnosťou napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí v zmysle § 220 ods. 2 CSP vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Neodôvodnenie súdneho rozhodnutia spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť a súčasne porušuje právo účastníka na spravodlivý proces, ktorého jednotlivým čiastkovým právom je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby jeho závery, ku ktorým dospel na základe zhodnotenia skutkového stavu veci, boli prijateľné, racionálne a v neposlednom rade aj spravodlivé, a najmä presvedčivé. Súd musí dať odpoveď na všetky relevantné otázky nastolené účastníkmi konania, ktoré majú podľa jeho názoru pre vec podstatný význam a ktoré prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že tento vyššie uvedené kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP spĺňa.

13. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I a IV ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CSP.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).